

تعیین و تبیین الگوی ساختمان های امن (پست فرماندهی) مبتنی بر اصول پدافند غیر عامل به منظور مقابله با تهدیدات

حسن صالحی^۱*

۱- مدرس دانشگاه پدافند هوایی خاتم الانبیا (ص)، تهران، ایران، Hsalehi1362@yahoo.com

چکیده

دفاع غیرعامل مکمل دفاع عامل، صلح آمیزترین و اثربخش ترین روش دفاعی است که کاهش آسیب پذیری زیرساخت های ملی و مراکز حیاتی، حساس و مهم و پایداری ملی را به دنبال دارد. پدافند غیرعامل از طریق توسعه ظرفیت های دفاعی و ارتقای آستانه تحمل عمومی، ضمن افزایش توان بازدارندگی ملی و مقاومت مردمی، با افزایش هزینه تهاجم، تردید اساسی را در اراده تهاجمی دشمن ایجاد می نماید. [۱]

واژه پدافند غیرعامل غیر از تهاجم هوایی، در پدیده های دیگر غافلگیری از جمله خرابکاری، حفاظت فیزیکی، دفاع غیرنظامی، سیستم سخت افزاری رایانه و همچنین موقعیت فیزیکی ماهواره ها بکار رفته است. [۲]

انتخاب مقیاس، نحوه چینش اجزاء، طرح، شکل محل کار و پلان در کنار اقداماتی استحکام، استتار، اختفاء، فریب و جلوگیری از کنار هم گذاشتن تجهیزات پرخطر، به طور چشمگیری آسیب پذیری را کاهش می دهد. [۲]

معماری به عنوان یک واسطه، قدرت دفاعی را بالا میبرد. در "اکستیکس"، واژه "دفاع" در مقابل "دشمن" (تهدیدات انسان ساز) و واژه "ایمنی و حفاظت" در مقابل تهدیدات طبیعی بکار میرود. با این رویکرد روانشناسانه به معماری، بحث ایمنی و امنیت باید در کلیه سطوح برنامه ریزی و طراحی، از موضوعات کلان معماری و جزئیات فنی مد نظر قرار گیرد. برای مثال اثرات موج انفجار ناشی از بمباران هوایی، نه تنها باید در برنامه ریزی کلان یک مجتمع زیستی منظور گردد، بلکه باید در جزئی ترین حوزه مهندسی مانند ساخت درب و پنجره و جنس مصالح ساختمان مانند شیشه نیز به صورت همه جانبه و متعادل بررسی شود تا طرح "پایدار" باشد. تدابیر پدافند غیرعامل در معماری میتواند علاوه بر کاهش خسارات تهدیدات انسان ساز (جنگ و بمباران هوایی و...)، جهت کاهش خطرپذیری در برابر انواع خطرات طبیعی نیز مفید واقع شود. تلفیق طراحی پدافند غیرعامل، برای مقابله با خطرات طبیعی مانند زلزله علاوه بر تهدیدات انسان ساز، در زمان صلح و جنگ، باعث "پایداری" طرح دفاعی میگردد. با توجه به مراحل تهاجم دشمن که شامل شناسایی، حضور، بازشناسی، نشانه روی، ایراد خسارت و فرار است، به کارگیری هریک از این الزامات و عوامل در طراحی پدافند غیرعامل به نوبه خود در یک یا چند مرحله از مراحل تهاجم دشمن خلل ایجاد کرده و دشمن را از دستیابی به هدف ناکام خواهد گذاشت. [۱]

واژه های کلیدی: معماری، پست فرماندهی، پدافند غیر عامل، طراحی، مقابله با تهدیدات